25c PAUNA

Vaikuttavampi muita

Crescent Nostatejauho on erilainen kuin muut, jotka toiset menevät tehottomiksi ensimäisen yrityksen jälkeen, siinä että se pysyy työssään siksi kunnes taikina on noussut. Kysykää kauppiaaltanne. Crescent Mfg Co., Seattle, Wash.

CRESCENT

Kaksinkertaisesti vaikuttava
NOSTATEJAUHO

(B—174)

epäonnistuttu osan valinnassa, saavat osastojen ja vieläpä syrjäistenkin kynäsankarien huonot arvostelut osakseen, niin heitä tympäsee koko uhrautuvaisuutensa, että eivätpä halua oikein mielisuosiolla enään ottaa mihinkään osastojen hommiin osaa, varsinkaan näytöskappaleisiin. Sellaiset arvostelut lamauttavat melkein ketä tahansa, varsinkin sellaista, joka on luullut joku olevansa ja sitten tullut laudalta lyödyksi sanottujen kynäsankarien hultittomuuden tähden.

Useastikaan ei arvostella alespolkemistarkotuksessa, vaan toivossa, että näyttelijät vastaisuudessa korjaisivat heikkoja kohtiaan. Joskus taitaa kyllä arvostelijalla olla jotain personallista "kania" näyttelijää kohtaan, ja jos arvostelijaksi pakkaava on hyvä kynästä, niin hän voi arvostelta vansa maalata piruakin mustemmaksi tahi sitten enkelii valkeammaksi, riippuen tietenkin arvosteltavien suhteista arvostelijaan. Tällaista ei saisi tapahtua, vaan olisi aina arvosteltava juuri siten, miksi silmillään näkee ja korvillaan kuulee nämät henkilöt niinä henkiloinä, joita he ovat esittämässä siinä kappaleessa.

Siellä missä on vara valita näyttelijät viemään heille sopivia osia, ovat arvostelutkin joskus "all right", mutta pienissä osastoissa, joissa on pakko töytätä osat henkilöille, jonka tiedetään olevan melkein mahdottoman mitään osaa osapuillekaan esittämään, saisi tulla arvostelut kysymykseenkään.

Olen ollut hyvin harvoin tilaisuudessa näkemään osastomme näytösesityksiä sen yksinkertaisen syyn takia että on aina joko työnnetty kirja kourassa nurkkaan kuiskaamaan, tai on pitänyt yrittää näyttää olemattomia kykyjään näyttelijänä parempain puutteessa tahi laiskuudessa.

T. k. 3 päivän illalla esittivät Tacoman s. s.-osaston näyttelijät kappaleen "Murtuneita", jota uhkasin arvostella niin rehellisesti, kuin omatuntoni sallii persoonallisesta tuttavuudesta tahi tuttavuudettomuudesta huolimatta.

Muistaakseni oli Toverin taholta huomautus niissä kilpailun edelläkäyvissä "plakaateissa", että näyttelyarvosteluja ei saisi olla kilpakirjotuksina, mutta luettakoonpa tämä kilpakirjotukseksi tai ei, kun näin kappaleen, tai oikeammin näyttelijät olevan arvostelemisen arvoisia, niin arvostelen. Kappaletta itseään en lähde arvostelemaan siksikään, kun sen kuulemma tuntee suurin osa sosialisteista, ja toiseksi en pystykään sitä tekemään, vaan aikomukseni oli tonkasta taiteilijoitamme. Ensiksikin:

Koljaan tytär, Evi—toveritar Ruuk, ensikertalaisena vei osansa paremmin kuin olen ensikertalaisen koskaan nähnyt näyttelevän niin pitkää ja vielä pääosaa, kuin hänellä oli. Alussa tahtoi vähän hämmästyminen haitata, ettei tohtinut tahi arvannut puhua tarpeeksi kovaa, vaan toisissa osissa jo näytteli niin vapaasti, kuin Erik Koljaan kovan kurin alla kasvanut tyttö todellisuudessakaan esiintyy. Toisin paikoin tosin olisi saanut jonkun verran enemmän tulla tunteenpurkaukset ilmoille, mutta niinkuin jo sanoin, ensikertalaisena näyttämöllä toveritar Ruuk oli hyvä! — Koljaan poika, Pentti—tov. W. Ruuttila oli saanut osan, joka oli hänelle kappaletta kirjoittaessa jo aijottu. Tov. Ruuttila vei osansa, voipa sanoa, ammattinäyttelijän taidolla. Sanoin toveritar Ruuttila Aino Airolana. Hänet tunnemme jo ennestään näyttelijänä, joten olemme aina odottamassa jotain voittamattoman hyvää, missä ei petytty tälläkään kerralla. Toveritar Ruuttila esitti todellista Aina Airolaa alusta loppuun saakka. Arvosana: taiteilija! Tov. O. Ruuk oli kotonaan Erik Koljaana. Tov. Ruuk, niinkuin toveritar Ruuk'ikin, on uusia meikäläisten touhuissa, joten emme olleet heitä kumpaakaan ennen nähneet näyttämöllämme. Ruuk on iso mies fyysillisesti ja kun hänellä on karkea, matala ääni luonnostaan, jota hän oli vähän vielä "fiksannut" koljasmaisemmaksi, niin olisikohan kirjailijan kuvailema Koljaskaan esittänyt osaansa paremmin kuin toveri Ruuk sen vei. Kerrassaan hyvä. Rouva Airolan osassa toveritar Asp oli paikallaan. Hänessä näimme suomalaisen papin rouvan elävän kuvan. Vaikka toveritar Asp oli jäänyt kahta viimeistä kenraalibarjotusta vaille, jonkun voittamattoman esteen takia, että jossakin kohdin viimeisessä näytöksessä olivat liikkeet vähän kankeita, niin ei esiintymisensä pilannut asian kokonaisuutta. Keskiosissa, Ainon sohvalla maatessa esimerkiksi, ei todellinen Ainon äitikään olisi ollut luonnollisempi.

Osien osittainen muistamattomuus tahtoi vähän haitata joitakin, mutta keskeytystä ei kumminkaan tullut sisältöön nähden. Jos joku löytää jotain moittimista kappaleen viennissä, jota minä en löydä, niin syyn voi huoletta paiskata mitättömän pienen näyttämomme niskoille. Koululasten laulu, jota esittivät Allinin tytöt, antoi kappaleelle sellaisen kokonaisen tunteellisuuden, jota ilman se olisi ollut pilalla, näytteljäin taitavuudesta huolimatta.

"Murtuneita" esitys oli yllätys tacomalaisille. Meillä ei ole omalta näyttämöltä koskaan näin isoa kappaletta nähty. Yleisön suosionosotukset ilmaisivat myöskin sen sanattoman todistuksen, että se tulee vastakin katsomaan. Sitähän sitä ollaan takaa ajamassakin, että saadaan joukkomme kootuksi yhteistyöhön. Se tosin vaatii jonkun yksilöitten suuria uhraavaisuuksia, mutta mitä emme yrittäisi osatoverlemme herättämiseksi.

Pelkään vähän, että "Retusen velkojat" ja "Kuhnijat" ei enään käykään kaupaksi kun kerran saatiin todellista taidetta nähdä. Nyt osataan vaatia jo parempaakin, ja mikäs on saadessa, kun kerran on taiteilijoita omassa keskuudessamme. — Jussin Kaima.

OREGON

PORTLAND.

Viime sunnuntaina oli osaston agitatsionikomitealla iltama haalilla. Tilaisuudessa puhui Peter Kähkönen, selostellen agitatsionityön suurta tärkeyttä osastoissa, tietopuolisuuden kasvatuksesta jäsenistön ja yleensä työväen keskuudessa Puhuja osotti, että useasti tämä puoli, joka olisi kaikista tärkein, jää kovin laimeaksi ja joskus kokonaan unhotukseen; useassa osastossa jää se sentähden syrjään, kun velkataakkojen maksaminen vie kaiken ajan toiminnassa, joten agitatsionityölle jää pienempi osa.

Puheenaihe oli hyvä ja sen esitys kokonaista, eikä myöskään ollut liian pitkäveteistä, joten yleisö sai oikean ja hyvän käsityksen puheen tarkotuksesta. Kertomuksia lukivat Lydia Virta ja Urho Lind. Runoja lausuivat Matti Riutta ja Reinhold Korhonen. Soololaulua esitti Oscar Yrjölä, sekä kupletin Väinö Routtu. Uudella pianolla soitteli Lydia Johnson, joka kuulosti sievältä. — Lopuksi esitti näytelmäseura hauskan huvinäytelmän "Rauhaton yö", joka näytti pitävän yleisön nauravalla tuulella. Kappaleen esitys tuntui kaikista olevan hyvä. Varsinkin ansaitsee mainita, että Henry Teräväinen, esittäessään vanhaa saituria muinaisrahojen kerääjää, onnistui erinomaisesti. Muuten kaikki ohjelma suoritettiin moitteettomasti; vahinko vain, että yleisöä oli vähänpuoleisesti.

Viimeinen varotus! Kaikkien suomalaisten Portlandissa luulisi tietävän, mitä ensipyhänä on haalilla. Kultenkin varotetaan kaikkia vielä viimeisen kerran ottamaan huomioonsa että ensi pyhänä menee osaston näyttämöllä se kauan aikaa ilmotettu suuri historiallinen näytelmä "Daniel Hjort". Arvattavasti ei kukaan jäisikään pois tästä loistonäytelmästä, senkin puolesta, kun se näytellään niin halvalla; pääsymaksu nim. on ainoastaan viisikymmentä senttiä, aivan suora hinta. Vaikka näytelmän näyttämölleasetus-kustannukset ovat tulleetkin kalliiksi, niin sittenkin on oviraha alhainen, joten toivotaan ettei yksikään sitä sivuuta. Näyttäkäämme siis tällä kertaa että haalimme on ääriään myöten täynnä väkeä. Siten palkitsemme näyttelijäimme suuren ja raskaan työn, jonka he ovat tehneet tätä kappaletta harjottaessa. Jokainen haluaa lukea historiaa kirjasta. Miksemme silloin sitä katselisi kun sitä esitetään näyttämöltä?

Kappale alkaa ilman tinkimistä lyönnilleen kello puoli-kahdeksan, joten jokainen, nähdäkseen kappaleen alusta ja häiritsemättä toisia, olkoon kylliksi ajoissa haalilla. Siten myöskin vältämme tungosta lippuluukulla. Tervetuloa läheltä ja kaukaa!

Esittelijä.

IDAHO

KINGSTON.

Olivat aikeessa tehdä lakon Kelloggissa, Idahossa sijaitsevan Bunker Hill & Sullivan Mining Co:n kaivostyöläiset ovat alkaneet järjestäytyä kiinteään yhteistoimintaan sen työpäivä-ympyrän rikkomisoksi. Niinpä heillä on ollut nimien keräys kaivannossa. Jokseenkin kaikki olivat allekirjottaneet erään vaatimuksen, josta oli se seuraus että nimien kerääjät pantiin pois työstä.

Tovereitaan puolustaakseen päättivät miehet lakkoutua t.k. 4 päivän aamulla, vaatien työstä erotettujen tovereittensa takaisin ottamista. Sen Bunker Hill & Sullivan Mining Co:n liikkeenhoitaja Easton lupasikin tehdä. Samalla lupasi katsoa, jos hän voi tehdä muita korjauksia. En tiedä, uskoivatko Bunkerin kaivostyöläiset Eastonin lupauksiin, vaan kuitenkin he menivät kaikki työhon.

Muuten on merkillepantava tämä vaatimus, sillä se on ensimäinen julkinen olojen parannusvaatimus Bunkerin työläisiltä jälkeen Coeur D'Alenen lakon, josta on jo kulunut 18 vuotta. Tällä ajalla on yhtiö kiristänyt työläisiään kansalliskaartin ja myöhemmin Bunker Hill & Sullivan Mining Co:n kontrolleeraaman Wardner "Industrial Union No. 1:n" kautta. — Mielialo työläisillä on kuohuksissa. Ellei yhtiö täytä lupauksiaan, tulevat he kertaamaan vaatimuksensa. — Heidän tolmiaan ei ole järjestämässä mikään yleinen unio. He saimme Danskan Jäckista sellaisen kirjurin, joka on uutuus ainakin minulle. Hän kirjottaa pöytäkirjan kokouksen mukana valmiiksi, joten viimeiseksi pykäläksi kokouksessa voidaan lukea pöytäkirja. Tästä lähtien voidaan se ottaa käytäntöön. Varmaan silloin jokainen muistamme kokouksen menon ja olemme kunnolliset hyväksyjät sille.

Huomioon otettava edistys kokoukseen osanotossa ilmeni viime kokouksessa, sillä puolisensataa henkilöä oli kokouksessa läsnä. Tämä osotti toimintamme vilkastuvan.

Kynäilijöitä ilmestynyt. Tätä kirjottaessani — tai oikeammin hiukan levähtäessäni — luin Toverista paikkakuntamme kirjotuksen, joka keskittyy erään iltaman ohjelman, erittäin erään kuplettilaulun, arvosteluun. Paikallaan on ohjelman arvostelu, mutta sen yhteydessä ihmisen persoonallisen elämäkerran selostelu ja niin alhaisessa äänilajissa on halveksittavaa. Meidän täytyy tyytyä arvostelemaan esillä olevaa asiaa eikä saa loukata ketään yksilöä. Minun tietääkseni meillä kaikilla on heikko esiintymiskyky, kuten kirjottaja itsekin omasta kyvystään mainitsee. Täytyy antaa tunnustus yrittäjälle, vaikka kupletin laulajalle. Yrittää meidän täytyy, sillä me yksinomaan opimme. Toivottavaa olisi, että me kaikki alkaisimme "kollouttamme" ja "tyhmyyttämme" (joiksi kirjottaja kyvyttömyyttämme kutsuu) poistamaan noissa keskustelukokouksissamme, joita juuri sitä varten pidetään koko usein Toveri-tuvalla. — Olettekko ottaneet todella huomioon, että siellä suoritetaan ohjelmaa ja se arvostellaan? —i —i.

EUREKA.

S. s. osaston kokouksessa t.k. 3 p:nä päätettiin ja keskusteltiin seuraavista asioista: Ensiksi siitä, olisiko tarpeellista pitää neuvottelukokousta kesäjuhlien yhteydessä. Asiasta syntyi vilkas keskustelu ja olivat kaikki sitä mieltä että se on tarpeellinen pitää, joten päätökseksi siis tuli, että osasto kannattaa neuvottelukokouksen pitoa kesäjuhlien yhteydessä.

Joukkoryntäys. Päätettiin panna länsipiirikomitean tekemä ehdotus voimaan, jäsenmäärän kohottamiseksi osastossamme. Jokaisen jäsenen on seuraavassa kokouksessa tehtävä selvää siitä, mitä hän on tällä kokouksen välipalla toiminut liikkeemme hyväksi. Samalla annettiin jäsenhakemuskortti jokaiselle jäsenelle, kehotuksella, että tuoda se takaisin täytettynä seuraavaan kokoukseen.

Joukkomme kasvaa. Muuttokortilla yhtyi osastoomme Jennie ja Alf. Reinhberg, Fort Bragg'ista, Cal., sekä uutena jäsenenä Wm. Luoto. Tämän uuden jäsenen lausun sydämellisesti tervetulleeksi, sillä hän on sellaista kykenevää voimaa, jota täällä kipeästi kaipaamme.

Rahastonhoitaja sanoi itsensä irti virastaan paikkakunnalta poismuuton takia, tilalle valittiin Alf. Reinhberg. Samalla valittiin tilientarkastajat, E. Veijola, M. Lassila ja A. Nelson. Myöskin taloudenhoitaja sanoi itsensä irti ja valittiin hänen tilalleen väliaikaiseksi Alf. Reinhberg. Jäsenkirjuri luki raporttinsa viime kuun toiminnasta, ilmottaen että osaston jäsenmäärä kuun lopussa oli 39, ja viime kokouksessa tuli kolme lisää, se sanoo niin paljo kuin 42. Tämä joukko voi saada jo paljo aikaan, jos sillä vaan on keskinäistä yhteisymmärrystä ja innostusta taistella työläisten omien etujen puolesta.

Kirjallisuuskomiteaan valittiin neljä henkilöä lisää, valituksi tulivat seuraavat toverit: Alf. Reinhberg, J. Koski, F. Sundman ja Matti Lassila.

Näyttelijävoimamme olivat vailla johtoa ja vaativat että pitää osaston puolesta valita henkilö, joka pitää huolta kappaleiden näyttämölle asettamisesta. Toimeen tuli valituksi Maria Lassila.

Perhe-iltamat päätti osasto pitää niin pian kuin vaan ehdimme saada sinne koottua kunnollisen ohjelman, tulee m.m. näytöskappale. Osaston jäsenet pitävät silloin velvollisuutenaan saapua iltamaan ja myöskin tuoda tuttaviaan mukana, siellä tulee olemaan paljo hyvää ja hauskaa, ilman rahaa ja hinnatta. Päivämäärän tulen ilmottamaan sitte, kun saan tictooni.

Kesäjuhlille Fort Braggiin. Koska saimme tuon kunnian että meitäkin käskettiin kesäjuhlille, vaikka hiukan jälkeenpäin kuin toisia osastoja, vaan ehän se jälkikäsky kaipaa ihmettelemistä, onhan meitä pidetty jo pitkän aikaa lapsipuolen asemassa, ja itsehän me olemme siihen itsemme ajaneet. Siksi kai ajattelivat Fort Braggissakin, että ei ne kuitenkaan sieltä tule kesäjuhlille, mutta voipihan noita niinkuin tavan vuoksi käskeä. Jaa, meillä on kuitenkin tuo suomalainen itserakkaus jäljellä, että vähän loukkaannuimme siitä, ja päätimme että menemme kesäjuhlille niin hirmuisen suurella joukolla kuin vaan kasaan saadaan ja jos ei muuten päästä, niin mennään vaikka lentokoneella. Ja jos minä vielä saan senkin, etta me päättää täraytimme, vieda näytoskappaleenkin mukana. Nusta kulkuneuvolsta, lentokoneista ja sen semmoisista selvää ottamaan valittiin F. Sundman ja Alf. Reinhberg.

Ymmärsivät asian tärkeyden. Talomme palovakuutus olisi mennyt ulos aivan näinä päivinä, sillä rahaa ei ole ollut millä maksaa, seuraavat toverit lupautuivat lainaamaan rahansa ilman korkoa, että voimme täyttää tuon summan 75 dollaria. F. Sundman, L. Remell, A. Reinhberg, N. Williams ja E. Hill. Kansan käsi on karttusa, sanotaan, niin se oli tässäkin asiassa. Kiitos teille, toverit, sillä samalla autoitte omaa asiaanne.

Toveri-yhdistyksen kokoukset tullaan tästä eteenpäin pitämään joka osaston kokouksen jälkeen Seuraavassa kokouksessa luetaan tilintarkastajain lausunto, ja tehdään selvää Toveri-yhdistyksen rahallisista asioista.

Seuraava osaston kokous on 17 p. tätä kuuta, kello 2 iltapäivällä.

Jenme.

BERKELEY.

Muistelmia.

Ollessani jäsenenä San Franciscon s. s.-osastossa, noin kuusi vuotta, kuulin valituksia muutamilta osaston jäseniltä ja ulkopuolisilta, että osaston jäsenmäärän nousua on jarruttanut ja estänyt sen nykyisen jäsenistön epäkohteliaisuus ja ylpeys. "Tekijänä" tuossa epäystävällisyydessä on sanottu olevan nykyisen jäsenistön ammattiylpeyden. Itsepuolestani en ollut oikein varma tuosta syytöksestä, sillä koko sosialistipuolueesen kuulumiseni ajalla en ole ollut muilla paikkakunnilla, että olisin ollut näkemässä kuinka muualla riennetään tervehtimään henkilöä, joka huomataan haalilla ensi kertaa — vaikka tuota Friscon osalle tulevaa syytöstäkään en koskaan saanut kallooni mahtumaan täydestä.

Mutta viime kesänä sain tilaisuuden päästä tuostakin selville, kun läksin entisillä nuoruuden ajan tavoilla leipääni tienaamaan. Läksin höyrylaivalla "Robert C. Sudden" "Kultaportista" pohjoiseen päin. (Meitä olisikin olkein "vanhanmaan sakki", kapteenista alkaen: "Oulun Jussi" oli kapteeni, Justenin "Bili" ensimäinen perämies, A. Thor toinen ja Carlson kolmas perämies, ja me keulaelävät olimme kaikki vanhanmaan iikkoja, paitsi "Daigo-Joni" oli "ulkomaalainen".) Laiva oli Amerikan kapitalistien. Tällä kuukauden purjehdusajalla olin tilaisuudessa käymään kolmessa eri paikassa, joissa oli suomalainen s. s.-osasto, nimittäin Raymondissa ja Grays Harborin pääkaupungissa, Aberdeenissa, sekä Hoquiamissa, joissa kaikissa olin läsnä kun oli kansalaisia iltamissa.

Ajatellin, kun Grays Harborissa siihen aikaan oli pohjajoukoilla vielä lakko, että jos kukaan, niin silloin sitä erittäinkin oltaisiin solidaarisia ja halullisia tietämään mistäpäin naapuri on matkalla. Mrtta mitäs joutavia! Siellä, niinkuin täälläkin, ollaan samanlaisessa touhussa ja ajatellaan, että jos matkustelija on asiamme ymmärtäjä, niin mikä voisi estää hänen tekemästä itsensä tuttavaksi ja yhtymästä toimintaan muitten mukana. Ja jos henkilö ilmaantuu joukkoomme useammin, eikä ole vielä mukana toiminnassa, niin tietysti joka paikkakunnalla toimikuntiin valitut henkilöt pitävät huolen, että uusi tulokas pääsee tuttavuuteen osaston toiminnan ja henkilöiden kanssa, jos on halua ja ahkeruutta toimintaan vaikka henkilö sattuisi olemaan ujompikin. Tulin siihen entiseen päätökseeni, että ihmisen ja ihmisen välilä on hyvin vähän eroa, olivatpa ne missä hyvänsä, jos ne ovat samanlaisessa taloudellisessa aseamssa.

Ymmärtääkseni täällä niinkuin sielläkin ollaan hyvin lähellä samaa tasoa. — Siis jos toiminta paikkakunnalla näyttää pieneltä, niin älä tykkää syytä toisen ylpeyden syyksi, vaan toimi itse puolestasi niin tulet huomaamaan, missä on vika.

Viime kirjeessäni sanoin, kuinka äärimmäisen viisas piti äärimmäisen huonon puheen lakkoaikana lakkolaisten iltamassa. Samalla reisullani olin tuossa iltamassa; jos en väärin muista, niin se oli lauantaina 23 p. heinäkuuta 1917, Grays Harborissa, Aberdeenin suomalaisella sosialistiklupin haalilla. Puhujana esiintyi Frank Westerlund. Suomenkielisen puheen ymmärsin joka sanan. Siksi haluan mainita siitä jonkun verran. Sanoin "äärimmäisen viisas" siksi, että hän, niinkuin kaikki toisetkin hänen kaltaisensa, aina sanoivat olevansa etuvivissä olevia kaikistä enimmän ymmärtäväisiä vallankumousmiehiä. Sanoin "äärimmäisen huonon puheen", siksi, että koko hänen pitkä puheensa ei sisältänyt yhtään edes viittauksellista kehotusta yhteenliittymiseen, jota olisi kaikista kipeimmin tarvittu. Se iltamayleisö kyllä muistaa tuon "puheen", että se oli pääasiallisesti sosialistipuolueen soimaamista ja toisten lakossa olevain nolaamista ja kaikkein vähimmän niiden perjaatteiden selvittämistä, joita hän sanoi edustavansa. Odotin ja odotin, että eikö vahingossakaan puhuja kehota työläisiä muistamaan, että me olemme tällä hetkellä yhteistä vihollista vastaan taistelussa yhteisen hyvän puolesta, että tällä hetkellä me emme voi kuluttaa aikaa hiusten halkomiseen, vaan on seistävä riveissä ja luottettava niitä; mutta ei mitään sellaista.

Ymmärrämme, että nykyinen unionismi ei ole virheetöntä, eikä sosialistipuolue rakentavan arvostelun ulkopuolella. Mutta eikö suomalaisen syndikalismin edustajan olisi pitänyt olla niin paljon rehellisen ja solidaarisuutta lietsovan, että hän olisi lakkolaisille julistanut taistelun olevan puutavaraporoneja vastaan, saadaksemme 8-tunnin työpäivän. Olen varma, että sosialistipuolue ei vastustanut 8-tunnin päivän saamista! Eivätkä miehet toisissakaan unioissa sitä vastustaneet, vaan olivat lakossa sen saadakseen. Siis: äärimäisen huono puhe, siksi, että se henki vihaa ja eripuraisuutta työläisten riveihin.

Seuraavan iltana menin Hoquiamin haalille, kun kuulin että hän puhuu siellä. Samat sanat vaikka vähän pienemmällä melulla — eikä siksi kun oli pienempi joukko. Puheen loputtua kokous oli "avonainen kysymyksille". Minäkin kysyin, josko illan puhuja uskoo, että sosialistipuolueen periaatteiden opetuksesta, kirjallisuudesta ja sanomalehdistä on mitään hyötyä työläisten herätystyössä.

Vastaus oli myöntävä; sanoi, että kaikki tietoisemmat suomalaiset "radikaalit" ovat saaneet vallankumous- ja uuden mailman siveys-käsitteet sosialistipuolueen kirjallisuudesta ja kehui heikäläisten olevan "tietoisempi osa sosialisteja"!

Mitä siis merkitsi tuo kahden illan melu? Melu sitä vastaan, jonka kahdessa minuutissa "melusi" tunnustaa olevan valonheittäjän nyt pimeydessä oleville työläisille?

Toinen kysymykseni oli, josko puhuja uskoo "saboteesin" olevan hyödyksi tai turmioksi työväen vallankumousliikkeessä.

Tähän hän vastasi niin sekavasti, että siitä ei voisi kukaan tehdä minkäänlaista johtopäätöstä; jutteli, että kerran eräs etelämaalainen kiukustui isännälleen, kapitalistille, ärrettömästi siitä, kun hänen työtoverinsa joutui kärsimään. Tämä etelämaalainen kuulemma "sabotcerasi". Mutta en minä, eivätkä toisetkaan kuulijat sinä iltana saaneet suoraa vastausta suoraan kysymykseen, onko se hyödyllistä tai turmiollista työväen vapaustaistelussa.

Ilta oli myöhäinen. Toverit laksivat kotiinsa, ja minä menin laivan keulaan nukkumaan.

Berkeleyn Rantajätkä.

Oletko hankkinut Toverille uuden tilauksen tälla viikolla?

Kannattakaa niitä liikkeitä, jotka ilmoittavat Toverissa.

Ft. Braggin ilmotukset

A. POLLY'N
Räätälliliike Fort Braggissa
334 Main Street. Puhelin 612
Miesten pukujen hinta 17 dollarista ylöspäin. Puhdistus- ja prässäystyötä otetaan vastaan ja säilytetään pitemmän ajan.

Hyväri & Karjamäki
myyvät ensiluokan
Ruokatavaraa ja Tupakkaa
Redwood ave. ja Harrison katujen kulmassa.
Puhelin 772. Fort Bragg, Cal.

KOSKEN VELJEKSET
myyvät vaatteita, kenkiä ja ruokatavaraa sopuhinnoilla.
Franklin ja Redwood Aven. kulmassa
Fort Bragg, California

BAUMIN APTEEKKI
on paras rohdoskauppa San Franciscosta pohjoiseen. Lähettäkää meille tilaukset kirjeellisesti omalla kielellänne. Pikainen vapaa hetys taataan.
Fort Bragg, Cal.

KAHVILA NIIKA TIKKANEN
on auki päivällä ja yöllä.
McPherson & Redmood Ave. kulmassa, Fort Bragg, Cal.

Suomalaiset Huom!
F. O. HYVÄRI
te, jotka nälissänne olette tulkaa minun tyköni ja minä ruokin
Cor. Redwood ave & Harrison st.
FORT BRAGG, CAL.

MANDI BLOMSTERIN
KAHVILA
on ainoa, joka ilmoittaa Toverissa. Auki yöllä ja päivällä. Redwood Ave.
FORT BRAGG, CAL.

D. Brandon, W. Mahlman, L. Brandon
Main & Laurel katujen kulmassa
Fort Bragg, Cal.
THE B. M. B. MEAT MARKET
Myy lihaa, ruokatavaraa, heiniä, viljaa ja eläinten rehua. Kaikki liha säilytetään kylmässä säilykehuoneessa
Pyydämme sulkeutua suosioonne.

Kansalaiset Huom.!
P. O. HARDELL,
myy Hattuja, Kenkiä, Pukuja ja Pukukankaita miehille ja naisille.
Franklin ja Laurel katujen kulmassa.
Fort Bragg, Cal.

Fort Bragg Hdw. & Plumbing
myöpi maaleja ja rakennustarpeita tehdään peltisepän työtä. Putkien asetus erikoisalamme. Hinnat kohtuulliset. Tarkastus vapaa.
LEE PESOLA, omistaja
Tel. 773, P. O. Box 70, Fort Bragg, Cal.

ISAAC GRANHOLM
MIESTEN TAVAROITA: VAATTEITA, HATTUJA JA KENKIÄ
FORT BRAGG, CAL.

HIEROJA
Mrs. Wäinö Lehto antaa hierontaa ja alkohooli-kylpyjä, Harryson St., 4:s talo etelään Fort Bragg hotellista. FORT BRAGG, CAL.

Uudistakaa tilauksenne ajoissa ettei lakkautusta lehden lähettämisessä tule tapahtumaan!

Mikä on meidän jokapäiväinen leipämme?
Se on leipä, jota saadaan
LOG CABIN LEIPOMOSTA
PETERS & WIDNES, omistajat.
Puhelin 192. Eureka, Cal.

Koko vuosik. $1.25
Tossu
ilmestyy säännöllisesti 12-sivuisena, ollen siis suurin suomalainen pilalehti koko maailmassa. Osote näin:
LAPATOSSU,
Box 553. Superior, Wis.

WHITESIDE UNDERTAKING CO.
HAUTAANTOIMITTAJAT
Telefooni 136-364. — Hoquiamin osote: 420 K St. Telefooni 136.
Aberdeenin osote: 109-111 E. 2nd.

FORT BRAGG BAKERY
Tuoretta leipää ja keekiä saatavana joka päivä. — Tilaukset haaleihin y. m. täytetään huolellisesti.
ERIKOISALA:
Näkkileivät ja korput.
Hinnat kohtuulliset.
FORT BRAGG BAKERY
J. B. BARTH, uusi omist.
Phone 1372 —— 136 Laurel St.

Tri Constantin J. Lapidewsky
Lääkäri ja kirurgi
Tunnit 10—12 e.p.p. ja 3—6 j.p.p.
Sunnuntaisin sopimuks. mukaan.
509 Lyon Bldg. — 607 Third Ave.
Asunto: 2714 W. Hayes St.
Puhelin: Queen Anne 4472. Toimistopuhelin: Elliott 1336.
SEATTLE, WASH.

J. G. RINNE'N
uusi automaattinen höyrysauna
KAKARAVAARALLA
on yleisön käytettävänä keskiviikko-, perjantai- ja lauantai-iltapäivisin klo 2:sta—12.
FORT BRAGG, CALIFORNIA

RÄÄTÄLI I. HIIBACKA
valmistaa naisten ja miesten vaatteita kohtuuhinnoilla. Vanhat myös siitetään.
110 K. Street
ROCK SPRINGS, WYOMING

D. P. ANDERSON & CO.
Ruoktavarakaupasta
saatte ensiluokan tavaraa kohtuullisella hinnalla.
Omistajat Anderson ja Elonen.
California ja Cendar Sts. kulmassa
Telefooni 626
Eureka, California

Voiman Puutetta
Jos tunette Veren heikoutta, Päänkivistystä, Hermokipuja, Innostuksen ja Ruokahalun puutetta —— Tilatkaa Lignell'in Vahvistavia Pantsujilleria. —— Ne ovat helpot maittaa, lisäävät voimaa ja paisuo merkillisen lihaksi sekä mieleille, että naisille. —— Tilatkaa viivyttelemättä — postimaksu on 50 c:llä. Kuukauden Pantsujilleria $1.00.
—— Lignell'in Apteekissa on suurin —— suom. Apteekki Hoquiamissa ——
—— Osote: P. A. Lignell Co., Superior, Wis.